

3) jeżeli należność przewyższa 10.000.000 zł — Minister Sprawiedliwości.

3. Przewidziane w ust. 1 i 2 uprawnienia prezesa sądu wojewódzkiego przysługują również kierownikowi ośrodka zamiejscowego tego sądu, uprawnienia zaś prezesa sądu rejonowego — przewodniczącemu wydziału zamiejscowego sądu rejonowego.

4. O umorzeniu należności sądowych orzeczonych w postępowaniu przed sądami wojskowymi rozstrzyga ostatecznie:

- 1) jeżeli należność nie wynosi więcej niż 10.000.000 zł — szef sądu właściwego do ściągania należności,
- 2) jeżeli należność przewyższa 10.000.000 zł — Prezes Izby Wojskowej Sądu Najwyższego.

§ 6. O rozłożeniu na raty, odroczeniu i umorzeniu należności orzeczonych w postępowaniu przed Naczelnym Sądem Administracyjnym decyduje Prezes tego Sądu.

§ 7. 1. Wnioski o rozłożenie na raty, odroczenie terminu spłaty lub umorzenie należności sądowych wnoszą się do prezesa lub szefa sądu właściwego do ściągania należności.

2. W razie wystąpienia okoliczności dających podstawę do wszczęcia postępowania o umorzenie należności sądowych z urzędu, prezes lub szef sądu, jeżeli sam nie jest uprawniony do wydania zarządzenia, przedstawia wniosek wraz z uzasadnieniem organowi właściwemu.

3. Po rozpoznaniu wniosku o rozłożenie na raty, odroczenie lub umorzenie należności sądowych, prezes lub szef sądu wydaje stosowne zarządzenie w sprawie.

§ 8. Prezes lub szef sądu, jeżeli nie jest sam uprawniony do rozstrzygnięcia wniosku, przekazuje go wraz ze swoją opinią właściwemu organowi.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 grudnia 1970 r. w sprawie umarzania, rozkładania na raty i odraczania należności sądowych (Dz. U. Nr 31, poz. 265, z 1975 r. Nr 2, poz. 7, z 1983 r. Nr 33, poz. 158 i z 1985 r. Nr 48, poz. 254).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *W. Chrzanowski*

## 103

### OBWIESZCZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 8 marca 1991 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze.**

1. Na podstawie art. 12 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o zmianie ustawy o Prokuraturze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 20, poz. 121) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. Nr 31, poz. 138), z uwzględnieniem:

1) zmian wprowadzonych:

- a) ustawą z dnia 31 stycznia 1989 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w sferze budżetowej (Dz. U. Nr 4, poz. 24),
- b) ustawą z dnia 29 grudnia 1989 r. o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 75, poz. 444),
- c) ustawą z dnia 22 marca 1990 r. o zmianie ustawy o Prokuraturze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 20, poz. 121),
- d) ustawą z dnia 14 grudnia 1990 r. o zniesieniu i likwidacji niektórych funduszy (Dz. U. Nr 89, poz. 517),

2) zmian wynikających z następujących przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu:

- a) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 16, poz. 95, Nr 32, poz. 191, Nr 34, poz. 199, Nr 43, poz. 253 i Nr 89, poz. 518 oraz z 1991 r. Nr 4, poz. 18),
- b) ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o terenowych organach rządowej administracji ogólnej (Dz. U. Nr 21, poz. 123),

c) ustawy z dnia 10 maja 1990 r. — Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 32, poz. 191, Nr 43, poz. 253 i Nr 92, poz. 541)

i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów, ustępów i punktów oraz porządku alfabetycznego liter.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy nie obejmuje następujących przepisów:

- 1) art. 111—115 i 120 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o Prokuraturze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 31, poz. 138) w brzmieniu:

„Art. 111. W ustawie z dnia 21 maja 1963 r. o dyscyplinie wojskowej oraz o odpowiedzialności żołnierzy za przewinienia dyscyplinarne i za naruszenia honoru i godności żołnierskiej (Dz. U. z 1977 r. Nr 23, poz. 101) w art. 48 wyrazy „oficerowie śledczy” zastępuje się wyrazem „asesorzy”, a wyrazy „oficera śledczego” — wyrazem „asesora”.

Art. 112. W Kodeksie postępowania karnego wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 578 w § 1 wyrazy „oficer śledczy prokuratury” zastępuje się wyrazami „asesor wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury”;

- 2) w art. 587 w § 1 wyrazy „oficerowi śledczemu” zastępuje się wyrazem „asesorowi”.

Art. 113. W Kodeksie karnym wykonawczym w art. 30 wyrazy „i prokuratora” skreśla się.

Art. 114. W dekrete z dnia 12 grudnia 1981 r. o przekazaniu do właściwości sądów wojskowych spraw o niektóre przestępstwa oraz o zmianie ustroju sądów wojskowych i wojskowych jednostek organizacyjnych Prokuratury Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w czasie obowiązywania stanu wojennego (Dz. U. Nr 29, poz. 157) w art. 8 w ust. 1 oraz w art. 9 w ust. 2 wyrazy „oficerów śledczych” zastępuje się wyrazem „asesorów”.

Art. 115. 1. Osoby zajmujące stanowiska podprokuratorów powszechnych lub wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury z dniem wejścia w życie ustawy podlegają mianowaniu na stanowiska wiceprokuratorów właściwych jednostek organizacyjnych prokuratury.

2. Osoby zajmujące stanowiska oficerów śledczych wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury z dniem wejścia w życie ustawy podlegają mianowaniu na stanowiska asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.”

„Art. 120. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 września 1985 r.”;

- 2) art. 12 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w sferze budżetowej (Dz. U. Nr 4, poz. 24) w brzmieniu:

„Art. 12. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1989 r.”;

- 3) art. 2 i 5 ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. o zmianie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 75, poz. 444) w brzmieniu:

„Art. 2. Do czasu wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 64 ust. 3 Konstytucji, nie dłużej jednak niż do dnia 31 marca 1990 r., prokuratura działa na dotychczasowych zasadach.”;

„Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”;

- 4) art. 5—11 i 13 ustawy z dnia 22 marca 1990 r. o zmianie ustawy o Prokuraturze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawy o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 20, poz. 121) w brzmieniu:

„Art. 5. 1. Prokuratorzy i wiceprokuratorzy Prokuratury Generalnej od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy pełnią obowiązki prokuratorów w Prokuraturze Wojewódzkiej w Warszawie.

2. Pracowników administracyjnych i obsługi Prokuratury Generalnej, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, Prokurator Generalny zatrudni w Ministerstwie Sprawiedliwości, w Prokuraturze Wojewódzkiej w Warszawie lub w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie, stosownie do posiadanych kwalifikacji zawodowych.

3. Prokuratorzy i mianowani pracownicy administracyjni, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą, w terminie trzech miesięcy od dnia

wejścia w życie ustawy, złożyć Prokuratorowi Generalnemu pisemne oświadczenie o odmowie dalszego zatrudnienia. W tym wypadku stosunek pracy rozwiązuje się po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia oświadczenia, w ostatnim dniu miesiąca kalendarzowego. Umowni pracownicy administracyjni i obsługi mogą w tym samym czasie złożyć oświadczenie o wypowiedzeniu stosunku pracy albo wniosek o jego rozwiązanie za porozumieniem stron, który powinien być uwzględniony w terminie nie dłuższym niż obowiązujący w danych stosunkach okres wypowiedzenia. Rozwiązanie stosunku pracy na zasadach przewidzianych w niniejszym ustępie pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem umowy o pracę przez zakład pracy za wypowiedzeniem z powodu likwidacji zakładu pracy.

4. Prokuratorzy i pracownicy, o których mowa w ust. 1 i 2, zachowują przez okres sześciu miesięcy prawo do wynagrodzenia odpowiadającego stanowisku, które dotychczas zajmowali, gdy obejmą w Ministerstwie Sprawiedliwości, w Prokuraturze Wojewódzkiej lub w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie albo w innej jednostce organizacyjnej prokuratury lub w innym sądzie stanowiska, na których przysługuje niższe wynagrodzenie zasadnicze, niższy dodatek funkcyjny lub jeżeli dodatek nie przysługuje.

Art. 6. 1. W terminie do dnia 30 czerwca 1990 r. Prokurator Generalny powoła:

- 1) prokuratorów i wiceprokuratorów Prokuratury Generalnej, którzy zajmowali te stanowiska w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy — na stanowiska prokuratorów Prokuratury Wojewódzkiej w Warszawie,

- 2) prokuratorów i wiceprokuratorów prokuratur wojewódzkich i rejonowych, którzy zajmowali te stanowiska w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy — na stanowiska prokuratorów prokuratur wojewódzkich i rejonowych, właściwych ze względu na ich miejsce zamieszkania

— jeżeli spełniają wymagania określone w art. 16 ust. 1 (14 ust. 1) \* ustawy o prokuraturze.

2. Stosunek pracy z prokuratorami, których Prokurator Generalny nie powołał na stanowiska prokuratora, wygasa z dniem 30 września 1990 r. Prokuratorowi przysługuje wynagrodzenie, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych.

3. W terminie do dnia 30 czerwca 1990 r. Prokurator Generalny w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej powoła prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, którzy zajmowali te stanowiska w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, na stanowiska prokuratorów odpowiednich wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, właściwych ze względu na ich miejsce zamieszkania, jeżeli spełniają wymagania określone w art. 16 ust. 1 i 2 (14 ust. 1 i 2) \* ustawy o prokuraturze.

4. Prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, których Prokurator Generalny nie powołał na stanowiska prokuratorów, wyznacza się na inne stanowiska służbowe w siłach zbrojnych, a w wypadku niewyrażenia zgody — zwalnia z zawodowej służby wojskowej z zachowaniem wszelkich uprawnień przysługujących żołnierzom zwolnionym z tej służby z przyczyn, które nie powodują utraty tych uprawnień.
  5. Prokuratorom i pracownikom, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, którzy złożyli oświadczenia wymienione w art. 5 ust. 3, jak również prokuratorom, którzy nie zostali powołani przez Prokuratora Generalnego na podstawie ust. 1, przysługują uprawnienia emerytalne na zasadach określonych w art. 27 ust. 2 ustawy o pracownikach urzędów państwowych albo jeżeli osiągnęli do dnia wygaśnięcia stosunku pracy okres zatrudnienia wynoszący łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresu zatrudnienia co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.
- Art. 7. 1. Znosi się Prokuraturę Generalną.
2. Obsługa Prokuratora Generalnego należy do Ministerstwa Sprawiedliwości.
  3. Ministerstwo Sprawiedliwości wstępuje w stosunki prawne związane z lokalami zajmowanymi przez Prokuraturę Generalną i jednostki nadzorowane przez Prokuratora Generalnego.
  4. Mienie i środki finansowe pozostające w dyspozycji Prokuratury Generalnej przekazuje się Ministerstwu Sprawiedliwości.
  5. Ust. 3 i 4 nie dotyczą wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.
- Art. 8. 1. Pierwsze posiedzenia wojewódzkich zgromadzeń prokuratorów zostaną zwołane po dniu 1 lipca 1990 r., nie później jednak niż do dnia 31 sierpnia 1990 r.
2. Wojewódzkie zgromadzenia prokuratorów na pierwszym posiedzeniu dokonają wyboru członków kolegiów prokuratorów wojewódzkich i członków Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym.
3. Do czasu podjęcia działalności przez wojewódzkie zgromadzenia prokuratorów i kolegia prokuratorów wojewódzkich, przepisów art. 22<sup>2</sup> pkt 6 (20 pkt 6)\* oraz art. 22<sup>4</sup> pkt 2 i 4 (22 pkt 2 i 4)\* ustawy o prokuraturze nie stosuje się.
- Art. 9. 1. Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym na pierwszym posiedzeniu określi termin wyborów członków komisji dyscyplinarnych.
2. Do czasu wyboru komisji dyscyplinarnych na podstawie niniejszej ustawy działają komisje dyscyplinarne utworzone na podstawie przepisów dotychczasowych.
  3. Nie zakończone prawomocnie sprawy do dnia wyboru komisji dyscyplinarnych na podstawie niniejszej ustawy, toczące się w dotychczasowych komisjach dyscyplinarnych, przekazuje się komisjom dyscyplinarnym utworzonym na podstawie niniejszej ustawy.
- Art. 10. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie pozostają w mocy dotychczasowe przepisy wykonawcze, jeżeli nie są z nią sprzeczne.
- Art. 11. Ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o Prokuratorze Generalnym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub Prokuraturze Generalnej, należy przez to rozumieć Prokuratora Generalnego lub odpowiednio Ministerstwo Sprawiedliwości sprawujące obsługę Prokuratora Generalnego."
- „Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 31 marca 1990 r.”;
- 5) art. 27 ustawy z dnia 14 grudnia 1990 r. o zniesieniu i likwidacji niektórych funduszy (Dz. U. Nr 89, poz. 517) w brzmieniu:
- „Art. 27. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1991 r., z wyjątkiem art. 5 i 14, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.”
- Minister Sprawiedliwości: *W. Chrzanowski*

\* W nawiasach podano numerację artykułów tekstu jednolitego ustawy o prokuraturze.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 marca 1991 r. (poz. 103)

## USTAWA

z dnia 20 czerwca 1985 r.

### o prokuraturze.

#### Rozdział 1

#### Przepisy ogólne

**Art. 1. 1.** Prokuraturę stanowią: Prokurator Generalny, podlegli mu: pierwszy zastępca, zastępcy Prokuratora Generalnego, prokuratorzy w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz

prokuratorzy powszechnych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

2. Prokurator Generalny jest naczelnym organem prokuratury. Funkcję Prokuratora Generalnego sprawuje Minister Sprawiedliwości.

**Art. 2.** Zadaniem prokuratury jest strzeżenie praworządności oraz czuwanie nad ściganiem przestępstw.

**Art. 3.** 1. Zadania określone w art. 2 Prokurator Generalny i podlegli mu prokuratorzy wykonują przez:

- 1) prowadzenie lub nadzorowanie postępowania przygotowawczego w sprawach karnych oraz sprawowanie funkcji oskarżyciela publicznego przed sądami,
- 2) wytaczanie powództw w sprawach karnych i cywilnych oraz składanie wniosków i udział w postępowaniu sądowym w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych, jeżeli tego wymaga ochrona praworządności, interesu społecznego, własności społecznej lub praw obywateli,
- 3) podejmowanie środków przewidzianych prawem, zmierzających do prawidłowego i jednolitego stosowania prawa w postępowaniu sądowym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach,
- 4) sprawowanie nadzoru nad wykonaniem wyroków w sprawach karnych, postanowień o tymczasowym aresztowaniu oraz innych decyzji o pozbawieniu wolności,
- 5) prowadzenie badań w zakresie problematyki przestępczości oraz jej zwalczania i zapobiegania,
- 6) zaskarżanie do sądu niezgodnych z prawem decyzji administracyjnych oraz udział w postępowaniu sądowym w sprawach zgodności z prawem takich decyzji,
- 7) koordynowanie działalności w zakresie ścigania przestępstw, prowadzonej przez inne organy państwowe,
- 8) współdziałanie z organami państwowymi, państwowymi jednostkami organizacyjnymi i organizacjami społecznymi w zapobieganiu przestępczości i innym naruszeniom prawa,
- 9) opiniowanie projektów aktów normatywnych,
- 10) podejmowanie innych czynności określonych w ustawach.

2. W sprawach należących do zakresu działania sądów wojskowych oraz innych organów wojskowych czynności, o których mowa w ust. 1, wykonują prokuratorzy wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

**Art. 4.** Prokurator Generalny może występować do Trybunału Konstytucyjnego o ustalenie powszechnie obowiązującej wykładni ustaw.

**Art. 5.** 1. Prokurator Generalny może występować do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskami o stwierdzenie zgodności aktu ustawodawczego z Konstytucją albo innego aktu normatywnego z Konstytucją lub aktem ustawodawczym i uczestniczyć w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w zakresie i trybie ustalonym odrębną ustawą. Przed wystąpieniem do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie zgodności aktu normatywnego naczelnego lub centralnego organu administracji państwowej Prokurator Generalny występuje o zmianę lub uchylenie aktu do organu, który go wydał.

2. Prokurator Generalny rozpatruje kierowane do niego przez obywateli, organy, instytucje oraz organizacje społeczne wnioski w sprawach określonych w ust. 1.

3. Jeżeli uchwała organu samorządu terytorialnego albo rozporządzenie terenowego organu administracji są niezgodne z prawem, prokurator zwraca się do organu, który je wydał, o ich zmianę lub uchylenie albo kieruje wniosek o ich uchylenie do właściwego organu nadzoru; w wypadku uchwały organu samorządu terytorialnego prokurator może także wystąpić z wnioskiem o jej uchylenie do sądu administracyjnego.

**Art. 6.** 1. Prokuratorami powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury są prokuratorzy prokuratur wojewódzkich i rejonowych.

2. Prokuratorami wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury są: Naczelnny Prokurator Wojskowy, zastępcy Naczelnego Prokuratora Wojskowego, prokuratorzy okręgów wojskowych, prokuratorzy rodzajów sił zbrojnych, wojskowi prokuratorzy garnizonowi oraz prokuratorzy odpowiednich jednostek organizacyjnych prokuratury.

**Art. 7.** Prokurator jest obowiązany do podejmowania działań określonych w ustawach, kierując się zasadą bezstronności i równego traktowania wszystkich obywateli.

**Art. 8.** 1. Prokurator przy wykonywaniu czynności określonych w ustawach jest niezależny, z uwzględnieniem granic niezależności określonych w ust. 2.

2. Prokurator jest obowiązany wykonywać zarządzenia, wytyczne i polecenia przełożonego prokuratora. Jeżeli jednak polecenie dotyczy treści czynności w postępowaniu, prokurator może żądać doręczenia mu polecenia na piśmie wraz z uzasadnieniem, zmiany polecenia lub wyłączenia go od wykonania tej czynności albo od udziału w sprawie. O wyłączeniu rozstrzyga ostatecznie prokurator bezpośrednio przełożony nad prokuratorem, który wydał polecenie.

**Art. 9.** 1. Organy samorządu terytorialnego oraz organy administracji państwowej, a także inne państwowe jednostki organizacyjne, spółdzielnie i ich związki, organizacje zawodowe, samorządowe i inne organizacje społeczne udzielają Prokuratorowi Generalnemu i podległym mu prokuratorom pomocy w realizacji ich zadań.

2. Prokurator wojewódzki lub rejonowy, z własnej inicjatywy bądź na wniosek organów samorządu terytorialnego albo właściwego terenowego organu rządowej administracji ogólnej, przedkłada im informację o stanie przestępczości i jej zwalczaniu w województwie lub gminie (mieście, dzielnicy).

## Rozdział 2

### Organizacja prokuratury

**Art. 10.** 1. Prokurator Generalny kieruje działalnością prokuratury i wydaje w tym zakresie zarządzenia, wytyczne i polecenia.

2. Prokurator Generalny może przedsięwziąć wszelkie czynności należące do zakresu działania prokuratury lub

zlecać ich wykonanie podległym mu prokuratorom, chyba że ustawa zastrzega określoną czynność wyłącznie jego właściwości.

3. Prokurator przełożony może zlecać podległym prokuratorom wykonanie czynności należących do jego zakresu działania, chyba że ustawa zastrzega określoną czynność wyłącznie jego właściwości, oraz przejmować czynności prokuratorów podległych.

**Art. 11.** Prokuratorów prokuratur wojewódzkich i rejonowych powołuje Prokurator Generalny, a prokuratorów odpowiednich wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury — Prokurator Generalny na wniosek Ministra Obrony Narodowej.

**Art. 12.** 1. Pierwszego zastępcę i zastępców Prokuratora Generalnego powołuje spośród prokuratorów i odwołuje z tych stanowisk Prezes Rady Ministrów na wniosek Prokuratora Generalnego.

2. Jednym z zastępców Prokuratora Generalnego jest Naczelny Prokurator Wojskowy, którego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek Prokuratora Generalnego zgłoszony w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej. Naczelny Prokurator Wojskowy kieruje w zastępstwie Prokuratora Generalnego działalnością wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

**Art. 13.** 1. Na stanowiska prokuratorów w Ministerstwie Sprawiedliwości powołuje spośród prokuratorów prokuratur wojewódzkich i odwołuje z tych stanowisk Prokurator Generalny.

2. Do pełnienia funkcji prokuratora wojewódzkiego i prokuratora rejonowego, a także do pełnienia pozostałych funkcji w prokuraturze, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz art. 111, powołuje spośród prokuratorów i odwołuje z pełnienia tych funkcji Prokurator Generalny.

3. Zastępców Naczelnego Prokuratora Wojskowego, prokuratorów Naczelnej Prokuratury Wojskowej, prokuratorów okręgów wojskowych i prokuratorów rodzajów sił zbrojnych powołuje i odwołuje Prokurator Generalny na wniosek Ministra Obrony Narodowej. Do pełnienia pozostałych funkcji w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury powołuje spośród prokuratorów i odwołuje z tych stanowisk Prokurator Generalny w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

4. Prokurator Generalny może określić funkcje w prokuraturach wojewódzkich i rejonowych, na które powołuje prokuratorów i odwołuje z pełnienia tych funkcji prokurator wojewódzki.

**Art. 14.** 1. Prokuratorem może być powołany ten, kto:

- 1) posiada obywatelstwo polskie i korzysta z pełni praw cywilnych i obywatelskich,
- 2) jest nieskazitelnego charakteru,
- 3) ukończył uniwersyteckie studia prawnicze,
- 4) odbył aplikację prokuratorską lub sądową,

5) złożył egzamin prokuratorski lub sędziowski,

6) pracował w charakterze asesora prokuratorskiego lub sądowego co najmniej rok albo odbył w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury okres służby przewidziany w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych,

7) ukończył 26 lat.

2. Na prokuratora w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury może być powołany tylko oficer zawodowy lub oficer służby okresowej.

3. Wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 4—6, nie dotyczą:

1) profesorów i doktorów habilitowanych nauk prawnych w polskich szkołach wyższych, w Polskiej Akademii Nauk oraz w instytutach naukowo-badawczych i innych placówkach naukowych,

2) sędziów oraz oficerów, którzy w sądach wojskowych zajmowali stanowiska sędziów,

3) adwokatów oraz radców prawnych, którzy wykonywali ten zawód co najmniej trzy lata.

4. Wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 6, nie dotyczą notariuszy.

**Art. 15.** Prokuratorem nie może być osoba, której małżonek wykonuje zawód adwokata.

**Art. 16.** 1. Prokurator Generalny może odwołać prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, jeżeli:

1) prokurator, mimo dwukrotnego ukarania przez komisję dyscyplinarną karą wymienioną w art. 67 ust. 1 pkt 3 lub 4, popełnił przewinienie służbowe lub uchybił godności urzędu prokuratorskiego; przed podjęciem decyzji Prokurator Generalny wysłuchuje wyjaśnień prokuratora, chyba że nie jest to możliwe, oraz zasięga opinii właściwego wojewódzkiego zgromadzenia prokuratorów,

2) właściwa komisja lekarska orzekła trwałą niezdolność do pełnienia obowiązków prokuratora; nieuzasadniona odmowa prokuratora poddania się badaniu lekarskiemu może być powodem odwołania,

3) z powodu choroby i płatnego urlopu dla poratowania zdrowia prokurator nie pełnił służby nieprzerwanie przez okres dłuższy niż rok; do okresu tego wlicza się okresy poprzedniej przerwy w pełnieniu służby wskutek choroby i płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, jeżeli okres czynnej służby nie przekroczył trzydziestu dni.

2. Prokurator Generalny może odwołać prokuratora wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury na wniosek Ministra Obrony Narodowej w wypadkach, gdy przepisy o służbie wojskowej przewidują zwolnienie z zawodowej służby wojskowej.

3. Prokurator Generalny odwołuje prokuratora powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, jeżeli:

- 1) zrzekł się stanowiska prokuratora,
- 2) przekroczył 65 lat życia, chyba że Prokurator Generalny z własnej inicjatywy lub na wniosek zainteresowanego prokuratora wyrazi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska, nie dłużej jednak niż do ukończenia 70 lat,
- 3) zawarł związek małżeński z osobą, która wykonuje zawód adwokata i nie zaprzestała go wykonywać w terminie trzech miesięcy od zawarcia związku małżeńskiego.

4. Stosunek służbowy prokuratora wygasa po upływie trzech miesięcy od doręczenia zawiadomienia o odwołaniu, chyba że na wniosek zainteresowanego prokuratora określono krótszy termin.

5. Prawomocne orzeczenie komisji dyscyplinarnej o wydaleniu ze służby prokuratorskiej oraz prawomocne orzeczenie sądu skazujące prokuratora na karę dodatkową pozbawienia praw publicznych, zakazu zajmowania stanowiska prokuratora lub na karę degradacji pociąga za sobą z mocy prawa utratę stanowiska prokuratora; stosunek służbowy prokuratora wygasa z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia.

6. Prokurator uprawniony do świadczeń emerytalnych, pozostając na stanowisku prokuratora po przekroczeniu 60 lat przez kobietę i 65 lat przez mężczyznę, pobiera świadczenie emerytalne i wynagrodzenie na zasadach ogólnych dotyczących emerytów wykonujących zatrudnienie. Przepisy art. 81 i 82 oraz 86 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267, z 1984 r. Nr 52, poz. 268 i 270, z 1986 r. Nr 1, poz. 1, z 1989 r. Nr 35, poz. 190 i 192, z 1990 r. Nr 10, poz. 58 i 61, Nr 36, poz. 206, Nr 66, poz. 390 i Nr 87, poz. 506 oraz z 1991 r. Nr 7, poz. 24) stosuje się.

**Art. 17. 1.** Powszechnymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury są prokuratury wojewódzkie i prokuratury rejonowe.

2. Prokuraturą wojewódzką kieruje prokurator wojewódzki. Prokurator wojewódzki jest prokuratorem przełożonym prokuratorów prokuratury wojewódzkiej oraz prokuratorów rejonowych i prokuratorów prokuratur rejonowych na obszarze działania prokuratury wojewódzkiej.

3. Prokuraturą rejonową kieruje prokurator rejonowy. Prokurator rejonowy jest prokuratorem przełożonym prokuratorów prokuratury rejonowej.

4. Prokuraturę wojewódzką tworzy się dla jednego lub więcej województw, a prokuraturę rejonową dla jednej lub większej liczby jednostek podziału terytorialnego stopnia podstawowego, w granicach tego samego województwa.

5. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem-Szefem Urzędu Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi prokuratury wojewódzkie i rejonowe oraz ustala ich siedziby i terytorialny zakres działania.

6. Minister Sprawiedliwości może poza siedzibą prokuratury tworzyć ośrodki zamiejscowe prokuratur wojewódzkich lub rejonowych.

7. Minister Sprawiedliwości może zarządzić wspólne prowadzenie spraw z zakresu administracji i gospodarki finansowej sądu powszechnego i powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury przez właściwy sąd powszechny, jeżeli obie jednostki mają siedzibę w tej samej miejscowości.

8. Wojskowymi jednostkami organizacyjnymi prokuratury są: Naczelną Prokuraturę Wojskową, prokuratury okręgów wojskowych, prokuratury rodzajów sił zbrojnych oraz wojskowe prokuratury garnizonowe. W miarę potrzeby mogą być tworzone inne rodzaje wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

9. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości tworzy i znosi wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury oraz ustala ich siedziby i terytorialny zakres działania.

**Art. 18. 1.** Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, ustala regulamin określający tryb wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury.

2. Minister Sprawiedliwości określa wewnętrzną organizację powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz zakres działania sekretariatów i innych działów administracji.

3. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości ustala regulamin określający tryb wewnętrznego urzędowania wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz wewnętrzną organizację tych jednostek.

**Art. 19. 1.** W prokuraturze wojewódzkiej działa wojewódzkie zgromadzenie prokuratorów, które składa się z prokuratorów prokuratury wojewódzkiej oraz delegatów prokuratorów prokuratur rejonowych działających na obszarze właściwości prokuratury wojewódzkiej. Delegatów prokuratorów prokuratur rejonowych, w liczbie równej liczbie prokuratorów prokuratury wojewódzkiej, wybierają na okres dwóch lat zebrania prokuratorów prokuratur rejonowych; Minister Sprawiedliwości ustala regulamin wyboru delegatów.

2. Przewodniczącym wojewódzkiego zgromadzenia prokuratorów jest prokurator wojewódzki.

3. Posiedzenia wojewódzkiego zgromadzenia prokuratorów zwołuje prokurator wojewódzki z inicjatywy własnej lub Prokuratora Generalnego, kolegium prokuratury wojewódzkiej albo jednej piątej liczby członków zgromadzenia.

**Art. 20.** Wojewódzkie zgromadzenie prokuratorów:

- 1) wysłuchuje informacji prokuratora wojewódzkiego o działalności prokuratur i pracy prokuratorów oraz wyraża opinię w tym zakresie,
- 2) ustala liczbę i wybiera dwie trzecie liczby członków kolegium prokuratury wojewódzkiej,
- 3) wybiera przedstawiciela do Rady Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym,

- 4) wybiera członków komisji dyscyplinarnych,
- 5) określa kierunki pracy kolegium prokuratury wojewódzkiej oraz rozpatruje sprawozdania z działalności tego kolegium,
- 6) wyraża opinię o kandydatach na prokuratora wojewódzkiego i prokuratorów rejonowych,
- 7) wyraża opinię w innych sprawach przedstawionych przez prokuratora wojewódzkiego lub kolegium prokuratury wojewódzkiej.

**Art. 21.** 1. Kolegium prokuratury wojewódzkiej składa się z czterech do dziesięciu członków, wybieranych w dwóch trzecich przez wojewódzkie zgromadzenie prokuratorów, a w jednej trzeciej powołanych przez prokuratora wojewódzkiego spośród prokuratorów. Przewodniczącym kolegium prokuratury wojewódzkiej jest prokurator wojewódzki.

2. Kadencja kolegium prokuratury wojewódzkiej trwa dwa lata.

3. Posiedzenia kolegium prokuratury wojewódzkiej zwołuje prokurator wojewódzki z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej liczby członków kolegium.

**Art. 22.** Kolegium prokuratury wojewódzkiej:

- 1) rozpatruje wnioski wynikające z wizytacji i lustracji prokuratur,
- 2) wyraża opinię o kandydatach na asesorów prokuratorskich oraz prokuratorów prokuratur rejonowych i wojewódzkich,
- 3) ustala projekt listy kandydatów na aplikantów prokuratorskich,
- 4) wyraża opinię w sprawach odwołania prokuratora lub odwołania prokuratora z pełnionej funkcji,
- 5) wyraża opinię w innych sprawach przedstawionych przez prokuratora wojewódzkiego.

**Art. 23.** 1. Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym składa się z przedstawicieli wybranych spośród prokuratorów przez wojewódzkie zgromadzenia prokuratorów, pięciu przedstawicieli wybranych przez prokuratorów w Ministerstwie Sprawiedliwości spośród tych prokuratorów oraz pięciu prokuratorów wyznaczonych przez Prokuratora Generalnego. Przewodniczącym Rady jest Prokurator Generalny.

2. Kadencja Rady trwa cztery lata.

3. Posiedzenia Rady zwołuje Prokurator Generalny z własnej inicjatywy lub na wniosek jednej trzeciej liczby członków Rady.

4. Rada działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

**Art. 24.** Rada Prokuratorów przy Prokuratorze Generalnym:

- 1) rozpatruje projekty wytycznych ustalających podstawowe kierunki działania prokuratury w zakresie: strzeżenia praworządności, ścigania przestępstw oraz zapobiegania przestępczości, a także innych ważniejszych wytycznych i zarządzeń Prokuratora Generalnego,

- 2) dokonuje oceny stanu i rozwoju kadry prokuratorskiej oraz kierunków szkolenia prokuratorów, asesorów i aplikantów,
- 3) dokonuje okresowych ocen realizacji zadań prokuratury,
- 4) określa kierunki działań w celu doskonalenia kwalifikacji zawodowych prokuratorów oraz poziomu ich pracy,
- 5) ustala ogólną liczbę członków komisji dyscyplinarnych oraz wskazuje liczbę członków komisji dyscyplinarnych wybieranych przez wojewódzkie zgromadzenia prokuratorów,
- 6) rozpatruje i wyraża opinię w innych sprawach przedstawionych przez Prokuratora Generalnego.

### Rozdział 3

#### Działalność prokuratury

##### *Postępowanie przygotowawcze*

**Art. 25.** 1. Prokurator, stosownie do przepisów ustaw, wszczyna i prowadzi postępowanie przygotowawcze albo zleca wszczęcie lub prowadzenie takiego postępowania innemu uprawnionemu organowi.

2. W toku postępowania przygotowawczego prokurator stosuje, w wypadkach przewidzianych w ustawach, środki zapobiegawcze wobec podejrzanych.

3. Tymczasowe aresztowanie lub poręczenie majątkowe mogą być zastosowane tylko po uprzednim przesłuchaniu przez prokuratora podejrzanego, chyba że osoba ta ukrywa się.

**Art. 26.** 1. Prokurator sprawuje nadzór nad postępowaniem przygotowawczym prowadzonym przez uprawniony do tego inny organ. Zarządzenia prokuratora w postępowaniu przygotowawczym są wiążące.

2. W razie niewykonania zarządzenia, o którym mowa w ust. 1, na żądanie prokuratora, przełożony winnego funkcjonariusza wszczyna przeciwko niemu postępowanie służbowe lub dyscyplinarne.

**Art. 27.** 1. W razie gdy postępowanie przygotowawcze ujawni istnienie okoliczności sprzyjających popełnieniu przestępstw lub utrudniających ich ujawnianie, prokurator kieruje wystąpienie do odpowiedniego organu.

2. W wystąpieniu prokurator może żądać również przeprowadzenia kontroli, a także wszczęcia przeciwko winnym postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej, służbowej, materialnej lub innej przewidzianej w przepisach dotyczących stosunków pracy.

**Art. 28.** 1. W razie umorzenia postępowania przygotowawczego, prokurator może, stosownie do okoliczności, przesłać sprawę właściwemu organowi w celu wszczęcia postępowania służbowego, dyscyplinarnego lub o wykroczenie albo w celu rozpatrzenia sprawy przez właściwą organizację społeczną lub zawodową.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w razie odmowy wszczęcia postępowania przygotowawczego, a także w razie skierowania sprawy do sądu z aktem oskarżenia.

**Art. 29.** 1. Wytyczne Prokuratora Generalnego w zakresie postępowania przygotowawczego są wiążące dla wszystkich organów uprawnionych do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

2. Wydawane przez ministrów akty normatywne dotyczące postępowania przygotowawczego wymagają uprzednio uzgodnienia z Prokuratorem Generalnym, a wydawane przez terenowe organy rządowej administracji ogólnej — uprzednio uzgodnienia z prokuratorem wojewódzkim.

3. Ministrowie nadzorujący organy uprawnione do prowadzenia postępowania przygotowawczego obowiązani są do przedstawiania Prokuratorowi Generalnemu corocznych informacji o działalności tych organów w zakresie postępowania przygotowawczego.

4. Terenowe organy rządowej administracji ogólnej są obowiązane do składania informacji, o których mowa w ust. 3, właściwym prokuratorom wojewódzkim.

5. Informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, składane są do końca stycznia roku następnego.

**Art. 30.** 1. Prokurator Generalny może występować do naczelnich i centralnych organów administracji państwowej o podjęcie środków w celu usprawnienia działalności podległych im organów w zakresie postępowania przygotowawczego.

2. Uprawnienia określone w ust. 1 przysługują odpowiednio prokuratorom wojewódzkim i rejonowym w stosunku do organów państwowych o terenowym zakresie działania oraz organów samorządu terytorialnego.

3. Organ, do którego zwrócił się prokurator, jest obowiązany w terminie trzydziestu dni od daty otrzymania wystąpienia zawiadomić prokuratora o podjętych środkach, o których mowa w ust. 1.

**Art. 31.** W sprawach należących do zakresu działania sądów wojskowych uprawnienia przewidziane w art. 29 ust. 1 i 2 i art. 30 przysługują również Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu oraz odpowiednio podległym mu prokuratorom wojskowym.

#### *Udział prokuratora w postępowaniu sądowym*

**Art. 32.** 1. Prokurator wykonuje czynności oskarżyciela publicznego przed wszystkimi sądami. Może również wykonywać te czynności w sprawach wniesionych do sądu przez innych oskarżycieli.

2. W razie gdy wyniki postępowania sądowego nie potwierdzają zarzutów oskarżenia, prokurator odstępuje od oskarżenia.

3. Prokurator wnosi, w wypadkach przewidzianych w ustawach, środki zaskarżenia od orzeczeń sądowych.

**Art. 33.** Prokurator Generalny, w wypadkach przewidzianych w ustawach, wnosi do Sądu Najwyższego nadzwyczajne środki zaskarżenia od prawomocnych orzeczeń. W sprawach należących do zakresu działania sądów wojskowych uprawnienia te przysługują również Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu.

**Art. 34.** 1. Prokurator Generalny zgłasza Sądowi Najwyższemu wnioski w zakresie sprawowanego przez Sąd Najwyższy nadzoru nad orzecznictwem sądów powszechnych i szczególnych.

2. W szczególności Prokurator Generalny zgłasza wniośki o podjęcie uchwał mających na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości lub których stosowanie wywołało rozbieżność w orzecznictwie.

3. Prokurator Generalny zgłasza również swoje stanowisko w odniesieniu do wniosków o podjęcie uchwał, o których mowa w ust. 2, złożonych przez inne uprawnione organy.

#### *Nadzór nad wykonywaniem wyroków w sprawach karnych oraz orzeczeń i decyzji o pozbawieniu wolności*

**Art. 35.** Prokurator sprawuje, w granicach przewidzianych ustawami, nadzór nad wykonywaniem wyroków w sprawach karnych, postanowień o tymczasowym aresztowaniu oraz innych orzeczeń i decyzji o pozbawieniu wolności.

**Art. 36.** Nadzór penitencjarny prokuratora nad zakładami, w których przebywają osoby pozbawione wolności, obejmuje przede wszystkim kontrolę legalności osadzenia w nich tych osób oraz kontrolę legalności wykonywania kary pozbawienia wolności, jak również wszystkich orzeczeń i decyzji o pozbawieniu wolności.

**Art. 37.** Prokuratorowi przysługuje prawo wstępu w każdym czasie do pomieszczeń zakładu, w którym przebywają osoby pozbawione wolności, jak również przeglądania dokumentów i żądania wyjaśnień od administracji zakładu, przeprowadzenia rozmów z osobami osadzonymi w zakładzie oraz badania ich skarg i wniosków.

**Art. 38.** 1. W razie stwierdzenia niezgodnego z prawem pozbawienia wolności, prokurator zarządza natychmiastowe zwolnienie.

2. Prokurator może wstrzymać wykonanie każdej decyzji administracji zakładu, w którym przebywają osoby pozbawione wolności, jeżeli decyzja ta dotyczy osoby pozbawionej wolności i jest sprzeczna z prawem. O wstrzymaniu wykonania decyzji prokurator zawiadamia niezwłocznie organ nadrzędny nad administracją zakładu.

**Art. 39.** 1. Prokurator Generalny przedstawia Prezydentowi wnioski w przedmiocie ulaskawienia osób skazanych przez sądy.

2. W odniesieniu do wniosków w przedmiocie ulaskawienia osób skazanych przez sądy wojskowe uprawnienie określone w ust. 1 przysługuje również Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu.

#### *Badanie problematyki przestępczości oraz działań służących jej zwalczaniu i zapobieganiu*

**Art. 40.** 1. Jeżeli wyniki badań to uzasadniają, Prokurator Generalny występuje z wnioskiem do właściwego organu o podjęcie odpowiednich środków, w tym również o wydanie lub zmianę określonych przepisów, w celu przeciwdziałania przestępczości.

2. Zadania określone w ust. 1 wykonują również prokuratorzy wojewódzcy i rejonowi w stosunku do terenowych organów administracji państwowej oraz innych o terenowym zakresie działania.

3. Organ, do którego zwrócił się prokurator, jest obowiązany, w terminie trzydziestu dni od daty otrzymania wniosku, zawiadomić prokuratora o podjętych środkach, o których mowa w ust. 1.

**Art. 41.** 1. W odniesieniu do przestępstw należących do zakresu działania sądów wojskowych czynności określone w art. 40 ust. 1 może również podejmować Naczelny Prokurator Wojskowy.

2. Czynności określone w art. 40 mogą podejmować, w zakresie swego działania, również prokuratorzy okręgów wojskowych, prokuratorzy rodzajów sił zbrojnych i wojskowi prokuratorzy garnizonowi.

#### *Udział prokuratora w innych postępowaniach*

**Art. 42.** Udział prokuratora w postępowaniu cywilnym, administracyjnym, w sprawach o wykroczenia oraz w innych postępowaniach określają odrębne ustawy.

**Art. 43.** 1. Jeżeli wymaga tego ochrona praworządności w sprawach, o których mowa w art. 42, prokurator może żądać nadesłania lub przedstawienia akt oraz dokumentów i pisemnych wyjaśnień, przesłuchać świadków i zasięgnąć opinii biegłych, a także przeprowadzić oględziny w celu wyjaśnienia sprawy.

2. Do czynności wymienionych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

### Rozdział 4

#### **Prokuratorzy**

##### *Obowiązki i prawa*

**Art. 44.** 1. Prokurator jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem prokuratorским oraz stale podnosić kwalifikacje zawodowe.

2. Prokurator powinien w służbie i poza służbą strzec powagi sprawowanego urzędu i unikać wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności prokuratora lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.

3. W okresie zajmowania stanowiska prokurator nie może należeć do partii politycznej ani brać udziału w żadnej działalności politycznej. Zakaz działalności politycznej nie dotyczy posła i senatora.

**Art. 45.** 1. Stosunek służbowy prokuratora nawiązuje się z chwilą doręczenia zawiadomienia o powołaniu.

2. Prokurator powinien zgłosić się w celu objęcia stanowiska w ciągu czternastu dni od otrzymania zawiadomienia o powołaniu, jeżeli nie oznaczono innego terminu.

3. W razie nie usprawiedliwionego nieobjęcia stanowiska w terminie określonym w ust. 2, powołanie traci moc; okoliczność tę stwierdza Prokurator Generalny.

4. Przy powołaniu prokurator składa ślubowanie wobec Prokuratora Generalnego według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście na powierzonym mi stanowisku prokuratora służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa i strzec praworządności, obowiązki mojego urzędu wypełniać sumiennie, dochować tajemnicy państwowej i służbowej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”.

**Art. 46.** Czas pracy prokuratora jest określony wymiarem jego zadań.

**Art. 47.** 1. Żądania, przedstawienia i zażalenia w sprawach związanych ze swoim stanowiskiem prokurator może wnosić tylko w drodze służbowej. W takich sprawach prokurator nie może zwracać się do instytucji i osób postronnych ani podawać tych spraw do wiadomości publicznej.

2. W sprawach o roszczenia ze stosunku pracy prokuratorowi przysługuje droga sądowa.

3. Prokurator powinien niezwłocznie zawiadomić przełożonego o toczącym się postępowaniu sądowym, w którym występuje w charakterze strony lub uczestnika postępowania.

**Art. 48.** 1. Prokurator jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których w postępowaniu przygotowawczym, a także poza jawną rozprawą sądową, powziął wiadomość ze względu na swoje stanowisko prokuratora.

2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po ustaniu stosunku służbowego.

3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy prokurator składa zeznania jako świadek w postępowaniu przygotowawczym lub przed sądem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru Państwa albo takiemu ważnemu interesowi prywatnemu, który nie jest sprzeczny z celami wymiaru sprawiedliwości. W takich wypadkach od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić prokuratora Prokurator Generalny.

**Art. 49.** 1. Prokuratorowi nie wolno obok piastowanego stanowiska zajmować żadnego innego, z wyjątkiem stanowiska pracownika naukowo-dydaktycznego, dydaktycznego lub naukowego, jeżeli zajmowanie takiego stanowiska nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków prokuratora.

2. Prokuratorowi nie wolno wykonywać zajęć, które by przeszkadzały mu w pełnieniu obowiązków prokuratora albo mogły uchybiać godności jego urzędu lub podważać zaufanie do jego bezstronności.

3. Prokurator Generalny — w stosunku do prokuratorów w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz prokuratorów wojewódzkich, a prokurator wojewódzki — w stosunku do prokuratorów podległych mu powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, udziela zezwolenia na wykonywanie innych zajęć niż określone w ust. 2, jak również decyduje o tym, czy zajmowanie stanowiska naukowo-dydaktycznego, dydaktycznego lub naukowego nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków prokuratora.

**Art. 50.** 1. Prokurator Generalny może delegować prokuratora do innej jednostki organizacyjnej prokuratury, Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, zgodnie z jego kwalifikacjami. Delegowa-

nie na okres dłuższy niż sześć miesięcy w ciągu roku może nastąpić tylko za zgodą prokuratora.

2. Delegowanie na okres do dwóch miesięcy w ciągu roku może zarządzić również prokurator wojewódzki.

**Art. 51.** 1. W okresie niewykonywania czynności z powodu choroby prokurator otrzymuje wynagrodzenie, nie dłużej jednak niż przez okres roku. W razie niemożności wykonywania czynności z innych powodów określonych w przepisach o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, prokuratorowi przysługują świadczenia przewidziane w tych przepisach.

2. Za usprawiedliwione niewykonywanie czynności prokuratorowi przysługuje wynagrodzenie.

**Art. 52.** 1. Prokuratorowi przysługuje corocznie urlop dodatkowy w wymiarze:

- 1) 6 dni roboczych — po 10 latach pracy,
- 2) 12 dni roboczych — po 15 latach pracy.

2. Do okresu pracy, od którego zależy wymiar urlopu dodatkowego, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia w prokuraturze lub sądzie na stanowiskach: aplikantów, asesorów, prokuratorów i sędziów, a także okresy wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub zajmowania samodzielnego stanowiska w organach administracji państwowej, z którym była związana praktyka prawnicza, oraz inne okresy pracy, jeżeli z tytułu tego zatrudnienia przysługiwał zwiększony wymiar urlopu.

**Art. 53.** 1. Prokuratorowi można udzielić płatnego urlopu dla poratowania zdrowia, załatwienia ważnych spraw rodzinnych lub osobistych.

2. Urlop dla poratowania zdrowia nie może przekraczać sześciu miesięcy, a z innych przyczyn — jednego miesiąca w ciągu roku kalendarzowego.

3. Urlopu dla poratowania zdrowia nie można udzielić, jeżeli prokurator z powodu choroby nie wykonywał czynności w okresie roku.

4. Urlopu dla poratowania zdrowia udziela Prokurator Generalny, a urlopu dla załatwienia ważnych spraw osobistych i rodzinnych — prokurator wojewódzki w stosunku do podległych mu prokuratorów prokuratur rejonowych i prokuratury wojewódzkiej, a Prokurator Generalny — w stosunku do prokuratorów wojewódzkich i prokuratorów w Ministerstwie Sprawiedliwości.

**Art. 54.** 1. Prokurator nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej sądowej lub administracyjnej bez zezwolenia właściwej komisji dyscyplinarnej ani zatrzymany bez zgody przełożonego dyscyplinarnego. Nie dotyczy to zatrzymania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa. Do wydania zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej wolno przedsięwziąć tylko czynności nie cierpiące zwłoki, zawiadamiając o tym niezwłocznie prokuratora przełożonego.

2. Do czasu rozstrzygnięcia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej komisja dyscyplinarna może polecić niezwłoczne zwolnienie prokuratora zatrzymanego na gorącym uczynku.

3. Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej odmawiającego zezwolenia na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej przysługuje organowi lub osobie, która wniosła o zezwolenie, oraz rzecznikowi dyscyplinarnemu odwołanie w terminie siedmiu dni do odwoławczej komisji dyscyplinarnej.

4. Za wykroczenie prokurator odpowiada tylko dyscyplinarnie.

**Art. 55.** Postępowanie przygotowawcze przeciwko prokuratorowi wszczyna i prowadzi wyłącznie prokurator.

**Art. 56.** Prokurator powinien zamieszkiwać w miejscowości będącej siedzibą jednostki organizacyjnej prokuratury, w której pełni służbę. Przełożony może wyrazić zgodę na zamieszkiwanie w innej miejscowości.

**Art. 57.** 1. Prokuratorzy mają prawo do dodatkowej powierzchni mieszkalnej w postaci oddzielnej izby i zachowują je również po przejściu na emeryturę lub rentę.

2. O ile obowiązujące przepisy przewidują dodatkowe opłaty z tytułu korzystania z oddzielnej izby, prokurator jest zwolniony od płacenia tej dodatkowej opłaty w okresie zajmowania stanowiska prokuratora.

**Art. 58.** 1. Prokuratorowi może być przyznana pomoc finansowa na zaspokojenie jego potrzeb mieszkaniowych.

2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, określi zasady planowania i wykorzystywania środków na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych prokuratorów oraz warunki przyznawania pomocy, o której mowa w ust. 1.

**Art. 59.** 1. Prokuratorom, którzy wykazują w pracy inicjatywę, wzorowo i sumiennie wypełniają obowiązki oraz szczególnie przyczyniają się do wykonywania zadań służbowych, mogą być przyznawane nagrody i wyróżnienia.

2. Rodzaje wyróżnień i nagród oraz tryb ich przyznawania ustala Prokurator Generalny; nagrodą może być również awans w terminie wcześniejszym, niż przewidują to przepisy o wynagrodzeniu lub przepisy szczególne.

**Art. 60.** Prokurator, któremu przyznano zaopatrzenie emerytalne (rentowe), może używać dotychczasowego tytułu, poprzedzając go wyrazem „emerytowany”.

**Art. 61.** Strój urzędowy prokuratorów biorących udział w rozprawach sądowych określa Minister Sprawiedliwości.

**Art. 62.** 1. Wynagrodzenie zasadnicze prokuratorów równorzędnych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury jest równe i stanowi, odpowiednio do rangi stanowiska prokuratora, wielokrotność przeciętnego wynagrodzenia w sferze produkcji materialnej; wysokość wynagrodzenia prokuratorów równorzędnych powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury różnicuje staż pracy i pełnione funkcje.

2. Wynagrodzenie prokuratorów określa, w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów.

**Art. 63.** 1. Najbardziej zasłużonym prokuratorom oraz innym pracownikom prokuratury za osiągnięcia w wieloletniej wyróżniającej się służbie w prokuraturze może być nadany tytuł honorowy „Zasłużony dla Wymiaru Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej”.

2. Tytuł honorowy, o którym mowa w ust. 1, nadawany jest na zasadach i w trybie określonych w Prawie o ustroju sądów powszechnych.

**Art. 64.** Przepisów art. 45 ust. 1—3, art. 46, 47, 49—51, 53—56, 58, 59 i 61 nie stosuje się do prokuratorów wojskowych jednostek prokuratury. Urlopu, o którym mowa w art. 52, udziela się, jeżeli prokurator wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury nie uzyskał wcześniej prawa do urlopu dodatkowego, określonego w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

**Art. 65.** 1. W razie powołania prokuratora do niezawodowej służby wojskowej, jego prawa i obowiązki służbowe ulegają zawieszeniu na czas trwania służby. Prokurator zachowuje jednak swoje stanowisko, a czas służby wojskowej wlicza się do okresu stosunku służbowego na stanowisku prokuratora.

2. Inne szczególne uprawnienia związane ze stosunkiem służbowym prokuratora powołanego do czynnej służby wojskowej i zwolnionego z tej służby normują przepisy o powszechnym obowiązku obrony lub przepisy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

3. Prokurator powołany do niezawodowej służby wojskowej odbywa ją w sądownictwie wojskowym, wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury lub wojskowych organach obsługi prawnej.

#### *Odpowiedzialność dyscyplinarna*

**Art. 66.** 1. Prokurator odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe i uchybienia godności urzędu prokuratorowskiego.

2. Za nadużycie wolności słowa przy wykonywaniu obowiązków służbowych, stanowiące ściganą z oskarżenia prywatnego zniewagę strony, jej pełnomocnika lub obrońcy, kuratora, świadka, biegłego lub tłumacza, prokurator odpowiada tylko dyscyplinarnie.

**Art. 67.** 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) usunięcie z zajmowanej funkcji,
- 4) przeniesienie na inne miejsce służbowe,
- 5) wydalenie ze służby prokuratorowskiej.

2. Wymierzenie kary określonej w ust. 1 pkt 2—4 pociąga za sobą pozbawienie możliwości awansowania przez okres trzech lat oraz niemożność udziału w tym okresie w kolegium prokuratury wojewódzkiej, w Radzie Prokuratorów i w komisji dyscyplinarnej oraz uzyskania utraconego stanowiska.

**Art. 68.** 1. Po upływie jednego roku od chwili czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a w razie wszczęcia ulega ono umorzeniu.

2. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w przepisach Kodeksu karnego.

**Art. 69.** Przełożonym dyscyplinarnym jest w stosunku do prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz prokuratorów w Ministerstwie Sprawiedliwości — Prokurator Generalny oraz prokurator wojewódzki w stosunku do podległych prokuratorów.

**Art. 70.** 1. W sprawach dyscyplinarnych orzekają komisje dyscyplinarne:

- 1) dla prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury oraz dla prokuratorów w Ministerstwie Sprawiedliwości działające przy Prokuratorze Generalnym:
  - a) w pierwszej instancji — Komisja Dyscyplinarna,
  - b) w drugiej instancji — Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna,
- 2) dla prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury — Komisja Dyscyplinarna w Naczelnej Prokuraturze Wojskowej.

2. Komisje, o których mowa w ust. 1 pkt 1, ze swego grona wybierają przewodniczących komisji. Kadencja komisji trwa cztery lata.

3. Przewodniczącego i ośmiu członków Komisji Dyscyplinarnej w Naczelnej Prokuraturze Wojskowej powołuje na okres dwóch lat Prokurator Generalny w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej spośród kandydatów wybranych przez prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

4. Członkowie komisji dyscyplinarnych są w zakresie orzekania niezawiśli i podlegają tylko ustawom.

**Art. 71.** 1. Prokurator może być zawieszony w czynnościach, jeżeli z uwagi na charakter przewinienia konieczne jest natychmiastowe odsunięcie go od wykonywania obowiązków.

2. Prawo zawieszenia w czynnościach przysługuje przełożonym dyscyplinarnym, a w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury — Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu.

3. Zawieszenie w czynnościach ustaje z mocy prawa, jeżeli w ciągu trzech miesięcy od dnia zawieszenia nie wszczęto przeciwko prokuratorowi postępowania dyscyplinarnego, a także z chwilą prawomocnego zakończenia tego postępowania, chyba że komisja dyscyplinarna uchyliła je wcześniej.

**Art. 72.** 1. Za przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi, nie uzasadniające wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, przełożeni prokuratorzy wymierzają podległym prokuratorom kary porządkowe upomnienia.

2. Od kary porządkowej upomnienia przysługuje ukaraniu odwołanie do prokuratora nadzrędnego.

**Art. 73.** 1. Komisja Dyscyplinarna orzeka w składzie trzech członków, a Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna w składzie pięciu członków.

2. Komisja Dyscyplinarna w Naczelnej Prokuraturze Wojskowej orzeka w pierwszej instancji w składzie trzech członków, a w drugiej instancji w składzie pięciu członków. W składzie orzekającym w drugiej instancji nie może brać udziału członek Komisji, który brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia.

3. Skład orzekający wyznacza przewodniczący komisji dyscyplinarnej.

**Art. 74.** 1. Rzecznika dyscyplinarnego w komisji dyscyplinarnej wyznacza spośród prokuratorów organ, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego w sprawie.

2. Rzecznik dyscyplinarny jest związany wskazaniem organu, który go wyznaczył.

**Art. 75.** Obwiniony może ustanowić obrońcę tylko spośród prokuratorów.

**Art. 76.** 1. Postępowanie dyscyplinarne toczy się z wyłączeniem jawności. Na rozprawie mogą być obecni prokuratorzy i asesory pełniący czynności prokuratorskie.

2. Orzeczenie dyscyplinarne można podać do wiadomości publicznej po jego uprawomocnieniu się, na podstawie uchwały komisji dyscyplinarnej.

3. Protokołantem może być prokurator, asesor lub aplikant wyznaczony przez przewodniczącego komisji.

**Art. 77.** 1. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą zgłosić przełożeni dyscyplinarni, po wstępnym wyjaśnieniu okoliczności koniecznych do ustalenia znamion przewinienia oraz złożeniu wyjaśnień przez obwinionego, chyba że złożenie tych wyjaśnień nie jest możliwe.

2. W toku postępowania przed komisją dyscyplinarną rzecznik dyscyplinarny pełni funkcję oskarżyciela oraz wnosi i popiera środki odwoławcze.

**Art. 78.** 1. Po otrzymaniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przewodniczący komisji wyznacza termin rozprawy i zawiadamia o nim rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego oraz obrońcę, a w razie potrzeby wzywa świadków i biegłych.

2. Postępowanie dyscyplinarne w pierwszej instancji powinno być zakończone w terminie jednego miesiąca od daty wpływu wniosku.

3. Nie usprawiedliwione niestawiennictwo rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

**Art. 79.** Jeżeli w toku rozprawy ujawni się inne przewinienie oprócz objętego wnioskiem o wszczęcie postępowania, komisja może wydać co do tego przewinienia orzeczenie tylko za zgodą rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy; w razie braku zgody przełożony dyscyplinarny może zgłosić w tym zakresie odrębny wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

**Art. 80.** W razie rozwiązania stosunku służbowego prokuratora w toku postępowania dyscyplinarnego, postępowanie toczy się nadal.

**Art. 81.** 1. Jeżeli przewinienie zawiera znamiona przestępstwa, komisja dyscyplinarna wydaje zezwolenie, o którym mowa w art. 54 ust. 1, co nie wstrzymuje biegu postępowania dyscyplinarnego.

2. Po prawomocnym zakończeniu postępowania karnego przeciwko prokuratorowi sąd lub prokurator przesyła akta sprawy właściwej komisji dyscyplinarnej.

**Art. 82.** 1. Uzasadnienie orzeczenia komisji dyscyplinarnej sporządza się na piśmie w terminie siedmiu dni od ogłoszenia orzeczenia.

2. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem doręcza się rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu.

**Art. 83.** Od orzeczenia komisji dyscyplinarnej wydane- go w pierwszej instancji przysługuje odwołanie obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu. Odwołanie powinno być rozpoznane w terminie 7 dni od dnia jego wpływu do Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej.

**Art. 84.** Koszty postępowania dyscyplinarnego ponosi Skarb Państwa.

**Art. 85.** Po uprawomocnieniu się orzeczenia przewodniczący komisji dyscyplinarnej przesyła odpis orzeczenia Prokuratorowi Generalnemu. Wykonanie orzeczenia należy do Prokuratora Generalnego.

**Art. 86.** 1. Odpis prawomocnego orzeczenia skazującego na karę dyscyplinarną dołącza się do akt osobowych obwinionego.

2. Po upływie trzech lat od uprawomocnienia się orzeczenia skazującego na karę przewidzianą w art. 67 ust. 1 pkt 1—4, a po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się orzeczenia skazującego na karę przewidzianą w art. 67 ust. 1 pkt 5, Prokurator Generalny, na wniosek ukaranego, zarządza usunięcie odpisu orzeczenia z akt osobowych, jeżeli w tym okresie nie wydano przeciwko ukaranemu innego orzeczenia skazującego.

**Art. 87.** 1. Prokurator Generalny może wnieść sprzeciw od każdego prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego; sprzeciw na niekorzyść obwinionego może być wniesiony nie później niż w terminie sześciu miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia. Sprzeciw może wnieść również Naczelny Prokurator Wojskowy, gdy obwiniony jest prokuratorem wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury.

2. Sprzeciw rozpoznaje Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna w składzie siedmiu członków, gdy obwiniony jest prokuratorem powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury lub prokuratorem w Ministerstwie Sprawiedliwości, a Komisja Dyscyplinarna w Naczelnej Prokuraturze Wojskowej w pełnym składzie, gdy obwiniony jest prokuratorem wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury.

**Art. 88.** 1. Prokurator Generalny może wglądać w czynności komisji dyscyplinarnych, zwracać uwagę na stwierdzone uchybienia, żądać wyjaśnień oraz usunięcia skutków uchybienia; czynności te nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której członkowie komisji dyscyplinarnych są niezawisli.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, przysługują również Naczelnemu Prokuratorowi Wojskowemu w odniesieniu do Komisji Dyscyplinarnej w Naczelnej Prokuraturze Wojskowej.

**Art. 89.** W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

## Rozdział 5

### Aplikanci i asesory prokuratury

**Art. 90.** Aplikacja prokuratorska polega na przygotowaniu aplikanta do należytego wykonywania obowiązków prokuratora i trwa dwa lata.

**Art. 91.** 1. Aplikantem prokuratury może być mianowana osoba spełniająca wymogi określone w art. 14 ust. 1 pkt 1—3.

2. Aplikantem wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury może być mianowany tylko oficer zawodowy albo oficer służby okresowej.

3. Aplikanta prokuratury mianuje i zwalnia: w powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury — prokurator wojewódzki, a w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury — Naczelnny Prokurator Wojskowy.

**Art. 92.** Przed objęciem stanowiska aplikant powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury składa wobec prokuratora wojewódzkiego ślubowanie pisemne według roty przepisanej dla pracowników urzędów państwowych.

**Art. 93.** Aplikant może występować przed sądem rejonowym w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach w postępowaniu uproszczonym.

**Art. 94.** 1. Po ukończeniu aplikacji obowiązują aplikanta złożenie egzaminu przed komisją powołaną przez Prokuratora Generalnego. W razie niedostatecznego wyniku, aplikant może przystąpić do egzaminu w drugim terminie, nie później jednak niż w ciągu sześciu miesięcy.

2. Prokurator wojewódzki — w stosunku do aplikantów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, a prokurator okręgu wojskowego lub rodzaju sił zbrojnych — w stosunku do aplikantów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury, mogą udzielić zezwolenia na przystąpienie do egzaminu w terminie późniejszym od terminu przewidzianego w ust. 1, nie później jednak niż w ciągu trzech miesięcy.

3. Zgoda na przystąpienie aplikantów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury do ponownego egzaminu nie skutkuje przedłużenia służby wojskowej.

4. Po złożeniu egzaminu prokuratorskiego aplikant może być mianowany na stanowisko asesora prokuratury.

5. W wypadku nieprzystąpienia do egzaminu, niedostatecznego wyniku egzaminu końcowego lub niemianowania asesorem z uwagi na brak możliwości uzyskania kwalifikacji do wykonywania zadań na tym stanowisku:

- 1) stosunek służbowy aplikanta powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury rozwiązuje się po upływie trzech miesięcy od daty zawiadomienia o zwolnieniu, chyba że na wniosek aplikanta określono krótszy termin,
- 2) aplikant wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury skierowany zostaje do innej służby w siłach zbrojnych, chyba że w myśl przepisów ustawy lub przepisów o służbie wojskowej podlega zwolnieniu z zawodowej albo okresowej służby wojskowej.

**Art. 95.** Do aplikantów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury stosuje się odpowiednio przepisy art. 46, art. 47 ust. 1, art. 62 oraz art. 65.

**Art. 96.** Aplikanci powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury za naruszenie swoich obowiązków ponoszą odpowiedzialność porządkową lub dyscyplinarną na zasadach obowiązujących mianowanych urzędników państwowych.

**Art. 97.** Minister Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady i tryb mianowania, zmiany warunków pracy oraz rozwiązywania stosunku pracy, a także szczegółowe obowiązki związane z zajmowaniem stanowiska aplikanta, organizację aplikacji prokuratorskiej, zakres egzaminu prokuratorskiego, skład komisji egzaminacyjnej, sposób powoływania jej członków, wysokość ich wynagrodzenia i postępowanie komisji egzaminacyjnej, a dla wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury — Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

**Art. 98.** Asesorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury mianuje i zwalnia Prokurator Generalny, a asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury — Naczelnny Prokurator Wojskowy.

**Art. 99.** 1. Prokurator Generalny może powierzyć asesorowi powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury, a Naczelnny Prokurator Wojskowy — asesorowi wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury na czas określony, nie przekraczający dwóch lat, pełnienie czynności prokuratorskich, jednakże bez prawa:

- 1) udziału w postępowaniu przed sądem wojewódzkim,
- 2) sporządzania środków zaskarżania i wniosków do Sądu Najwyższego oraz występowania przed tym Sądem,
- 3) stosowania tymczasowego aresztowania.

2. Asesor prokuratury nie posiadający uprawnień do pełnienia czynności prokuratorskich może występować w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach w postępowaniu uproszczonym.

**Art. 100.** 1. Do asesorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące prokuratorów tych prokuratur, a do asesorów wojskowych — przepisy dotyczące prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

2. Prokurator Generalny może, z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, zwolnić asesora powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury ze służby. Przepis art. 16 ust. 3 pkt 1 i 3 stosuje się odpowiednio.

## Rozdział 6

### Pracownicy administracyjni i obsługi

**Art. 101.** 1. W powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury zatrudnieni są pracownicy administracyjni i pracownicy obsługi.

2. Obowiązki i prawa pracowników, o których mowa w ust. 1, określają przepisy o pracownikach urzędów państwowych.

## Rozdział 7

### Rada pracownicza

**Art. 102.** W powszechnych jednostkach organizacyjnych prokuratury prokuratorzy, asesory, aplikanci, pracownicy administracyjni i obsługi nie zrzeszeni w związkach zawodowych wybierają rady pracownicze.

**Art. 103.** Zadaniem rady pracowniczej jest ochrona i reprezentowanie interesów zawodowych i socjalnych, a także rozwijanie innej działalności zmierzającej do poprawy warunków bytowych, socjalnych i kulturalnych.

**Art. 104.** Rada pracownicza prowadzi także działalność na rzecz doskonalenia organizacji pracy, sumiennego i rzetelnego wykonywania obowiązków pracowniczych oraz przestrzegania zasad współżycia społecznego.

**Art. 105.** 1. Radę pracowniczą wybiera ogólne zebranie prokuratorów i innych pracowników prokuratury w głosowaniu tajnym na okres dwóch lat; ogólne zebranie może odwołać członek rady pracowniczej lub całą radę przed upływem tego okresu.

2. Członkami rady pracowniczej nie mogą być prokurator wojewódzki i prokurator rejonowy.

**Art. 106.** Zasady i tryb działania rady pracowniczej oraz tryb wyboru i liczbę jej członków określa statut uchwalony przez radę pracowniczą.

**Art. 107.** 1. Rada pracownicza ma prawo przedstawiania opinii we wszystkich sprawach należących do zakresu jej działania.

2. Prokurator Generalny, prokurator wojewódzki i prokurator rejonowy są obowiązani stwarzać warunki umożliwiające radom pracowniczym realizację ich zadań, a w szczególności udzielać im niezbędnych informacji, udostępniać dokumentację dotyczącą spraw pracowniczych oraz przedstawiać w odpowiednich terminach materiały umożliwiające radzie zajęcie stanowiska.

3. Prokurator wojewódzki i prokurator rejonowy są obowiązani rozpatrywać wnioski rady pracowniczej oraz powiadamiać radę o sposobie ich załatwienia.

## Rozdział 8

### Przepisy szczególne dotyczące prokuratorów wojskowych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury

**Art. 108.** 1. Wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury wchodzi w skład sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W zakresie służby wojskowej Naczelny Prokurator Wojskowy podlega Ministrowi Obrony Narodowej, a inni prokuratorzy wojskowi — właściwym dowódcom.

**Art. 109.** 1. Naczelny Prokurator Wojskowy składa Prokuratorowi Generalnemu i Ministrowi Obrony Narodowej sprawozdania z działalności prokuratorów wojskowych oraz informuje ich bieżąco o pracy wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury.

2. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z Prokuratorem Generalnym może określać zadania prokuratorów wojskowych w zakresie zapobiegania przestępczości oraz umacniania dyscypliny i porządku w wojsku.

**Art. 110.** 1. Zwolnienie asesora lub aplikanta ze służby w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury następuje w wypadkach, gdy przepisy o służbie wojskowej przewidują zwolnienie z zawodowej lub okresowej służby wojskowej.

2. Prokuratora wojskowego i asesora nie można zwolnić z zawodowej służby wojskowej przed zwolnieniem go ze stanowiska prokuratora lub asesora.

**Art. 111.** 1. Prokuratorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury wyznacza, przenosi i zwalnia ze stanowisk służbowych Minister Obrony Narodowej na wniosek Naczelnego Prokuratora Wojskowego, w trybie określonym w przepisach o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Asesorów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury wyznacza, przenosi i zwalnia ze stanowisk Naczelny Prokurator Wojskowy.

2. Zasady wyznaczania oficerów i chorążych zawodowych, podoficerów zawodowych oraz mianowania pracowników cywilnych na stanowiska nieprokuratorskie w wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury oraz kwalifikacje wymagane do objęcia tych stanowisk określają odrębne przepisy.

**Art. 112.** 1. Prokurator lub asesor wojskowej jednostki organizacyjnej prokuratury nie może być pociągnięty do odpowiedzialności karnej sądowej bez zezwolenia Komisji Dyscyplinarnej w Naczelnej Prokuraturze Wojskowej ani zatrzymany bez zgody Naczelnego Prokuratora Wojskowego. Przepisy art. 54 ust. 2 i 3 oraz art. 55 stosuje się odpowiednio, z tym że odwołanie od orzeczenia Komisji Dyscyplinarnej przysługuje do Naczelnego Prokuratora Wojskowego.

2. W odniesieniu do prokuratorów wojskowych i asesorów przepis art. 66 dotyczy tylko takich przewinień dyscy-

linarnych oraz czynów naruszających honor i godność żołnierską, które popełnione zostały podczas lub w związku z wykonywaniem funkcji prokuratora albo asesora.

3. Za inne przewinienia dyscyplinarne oraz czyny naruszające honor i godność żołnierską prokuratorzy i asesory wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury odpowiadają na zasadach ogólnych, określonych w przepisach o odpowiedzialności dyscyplinarnej żołnierzy, z tym że prawo karania ich za przewinienia dyscyplinarne przysługuje jedynie przełożonym prokuratorom oraz Ministrowi Obrony Narodowej.

4. Za przewinienia dyscyplinarne oraz czyny naruszające honor i godność żołnierską aplikanci wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury odpowiadają na podstawie przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej żołnierzy.

**Art. 113.** W wojskowych jednostkach organizacyjnych prokuratury karami dyscyplinarnymi są:

- 1) nagana,
- 2) surowa nagana,
- 3) ostrzeżenie o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku,
- 4) przeniesienie na niższe stanowisko,
- 5) ostrzeżenie o niepełnej przydatności w służbie prokuratorskiej (w wykonywaniu funkcji asesora),
- 6) wydalenie ze służby prokuratorskiej (pozbawienie funkcji asesora).

**Art. 114.** 1. Komisja dyscyplinarna, wymierzając karę wydalenia ze służby, może wystąpić z wnioskiem do Ministra Obrony Narodowej o zwolnienie ukaranego z zawodowej służby wojskowej lub o pozbawienie go stopnia oficerskiego. W rozumieniu ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych zwolnienie takie równoznaczne jest ze zwolnieniem z powodu ukarania karą dyscyplinarną usunięcia z zawodowej służby wojskowej, wniosek zaś o pozbawienie stopnia oficerskiego jest równoznaczny z wnioskiem oficerskiego sądu honorowego w tym przedmiocie.

2. Przewidziane w art. 71 zawieszenie w czynnościach służbowych prokuratorów wojskowych i asesorów pociąga za sobą skutki zawieszenia na podstawie wojskowych przepisów dyscyplinarnych.

**Art. 115.** 1. Prokurator wojskowy, w razie naruszenia przez organ wojskowy prawa, rozkazów lub zarządzeń Ministra Obrony Narodowej o charakterze ogólnym oraz stwierdzenia okoliczności wpływających ujemnie na stan dyscypliny wojskowej i porządku wojskowego, wnosi, po wyjaśnieniu sprawy, sprzeciw lub wystąpienie do właściwego organu wojskowego.

2. O sposobie załatwienia sprzeciwu lub wystąpienia zawiadamia się niezwłocznie prokuratora wojskowego, który wniósł sprzeciw lub wystąpienie.

3. Prokurator wojskowy może przeprowadzić kontrolę problemową lub kompleksową przestrzegania prawa przez organy i przedstawicieli jednostek organizacyjnych wchodzących w skład sił zbrojnych lub podległych Ministrowi Obrony Narodowej, z wyłączeniem sądów wojskowych.

4. Prokurator wojskowy w toku wykonywania kontroli może, poza uprawnieniami wymienionymi w art. 43 ust. 1, dokonywać czynności w siedzibach kontrolowanych organów lub jednostek organizacyjnych, zaznajamiać się, w zakresie niezbędnym do wyjaśnienia sprawy, z poszczególnymi zagadnieniami wojskowymi oraz zwracać się do właściwych dowódców (szefów) o przeprowadzenie badań lub szczegółowej kontroli działalności organów wojskowych.

5. Szczegółowy tryb postępowania prokuratorów wojskowych w sprawach wymienionych w ust. 1—4 określa Prokurator Generalny w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

**Art. 116.** Do prokuratorów, asesorów i aplikantów wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury stosuje się w sprawach nie uregulowanych niniejszą ustawą przepisy dotyczące żołnierzy zawodowych lub służby okresowej.

## Rozdział 9

### Zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe

**Art. 117.** Przepisy art. 57 i 60 stosuje się także do prokuratorów, którzy przeszli na emeryturę lub rentę przed dniem wejścia w życie ustawy.

**Art. 118.** W sprawach nie uregulowanych w niniejszej ustawie lub w przepisach szczególnych do prokuratorów powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 34, poz. 178 i 182 oraz z 1990 r. Nr 20, poz. 121 i Nr 51, poz. 300), a w sprawach nie uregulowanych także w przepisach tej ustawy — przepisy Kodeksu pracy.

**Art. 119.** Ilekroć w ustawie jest mowa o ministrach, rozumie się przez to również przewodniczących komisji i komitetów sprawujących funkcje naczelnych organów administracji państwowej oraz kierowników urzędów centralnych.

**Art. 120.** 1. Traci moc ustawa z dnia 14 kwietnia 1967 r. o Prokuraturze Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. z 1980 r. Nr 10, poz. 30 i z 1982 r. Nr 31, poz. 214).

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w niniejszej ustawie zachowują moc przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są z nią sprzeczne.

**Wydawca:** Urząd Rady Ministrów

**Redakcja:** Biuro Prawne, 00-583 Warszawa, Al. Ujazdowskie 1/3, P-29.

**Organizacja druku i kolportaż:** Wydział Wydawnictw, 00-979 Warszawa, ul. Powsińska 69/71, P-1, tel. 42-14-78 i 694-67-50, teleks 825944 WW, telefaks 428222 i 22-428222.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Zakładach Graficznych „Tamka”, Zakład nr 1, Warszawa, ul. Tamka 3.